

Protectia juridica a dreptului la libertate.

Prep. Univ. CORDOS ANA MARIA
UNIVERSITATEA 1 DECEMBRIE 1918
FACLTATEA DE STIINTE

*Lucrarea de fata prezinta originea si dezvoltarea conceptiei Drepturilor omului, tratand in special tema protectiei juridice a **Dreptului la libertate**, asa cum este el consacrat in cadrul documentelor internationale, in prevederile constitutionale si in legislatia interna.*

1. Scurt istoric al aparitiei si dezvoltarii **Drepturilor omului** .

1.1. Aparitia si dezvoltarea conceptiei Drepturilor omului.

Parerea ferma a oamenilor ca li se cuvin anumite drepturi s-a impamantenit din timpurile stravechi si a traversat intreaga istorie a omenirii. “Ideea ca fiinta umana posedea, prin natura sa, anumite drepturi, valabile chiar daca acestora nu le corespund, sau le corespund numai imperfect, dispozitiile legilor juridice pozitive, s-a ivit in mintea omeneasca inca din timpurile stravechi si a fost redata apoi in cuvinte stralucite gratie filosofiei stoice si jurisprudentei, in toate epocile urmatoare, uneori inspirandu-se din dogmele religiei crestine, alteori numai din lumina ratiunii ”¹.

Sistemele de gandire stoice naturaliste, grecesti si romana din antichitate, stau la **originea conceptiei drepturilor omului**. Omul, potrivit tezei avansata de sofisti, este stapanul destinului sau si nu se afla la discretia zeilor. Platon ,care sustine teza naturii universale, proprii oamenilor si Aristotel, care afirma ca “numai prin lege devine cineva sclav ori liber, prin natura oamenii nu se deosebesc intru nimic”², au avut o contributie importanta in aparitia treptat-crescanda a conceptiei unui ansamblu de reguli, identificand primul punct al ideii de **drept natural**.

Potrivit stoicilor greci , care au elaborat primii notiunea de “**drept natural**”, legile stabilite de om sunt replici imperfecte ale unui Drept etern si imuabil aplicabil Universului, legea laica avand efect doar daca corespundea intrutotul legii universale.

In evul mediu a aparut **DECALOGUL**(cele 10 porunci), ca o dezvoltare a teoriei “**dreptului natural**”, baza dezvoltarii unor drepturi individuale fundamentale. Sfantul Toma d’Aquino spunea ca individul este in centrul unei ordini sociale si juridice juste, insa legea divina are preeminenta absoluta asupra Dreptului laic, asa cum este definit de imoarat, rege sau print, teorie care a starnit un conflict atat intre puterea religioasa si cea civila cat si intre indivizi si stat.

¹ Georgio del Vecchio, Diritto naturale e unita europea, Roma 1959

² Aristotel, Politica, Ed. Nationala, Bucuresti 1924

Rationalistii, in secolele XVII si XVIII pun bazele stiintifice ale doctrinei **drepturilor individuale ale omului** accentuind teoria **dreptului natural**, definindu-l ca etern dar nesupus niciunei ordini divine. **“Dreptul natural este intr-o asemenea masura imuabil incat nici Dumnezeu nu-l poate schimba”**³.

1.2. Conceptia de Drept natural.

John Locke, in anul 1689, in **“Eseu asupra guvernului civil”**, dezvolta ideea **dreptului natural** pornind de la premisa ca la origine exista o stare naturala anterioara organizarii oricarei comunitati nationale sau puteri statale, in care toti indivizii aveau aceleasi drepturi si aceleasi obligatii si unde fiecaruia ii era permis sa-si apere dreptul la viata, libertate si proprietate.

Drepturile individuale, cele care nu au fost abandonate, continua sa existe si sunt etern, imprescriptibile si inviolabile. In caz de violare, individul are dreptul de-a se rasculi impotriva puterii opresoare ⁴.

La 26 august 1789, aprobata de Adunarea Constituenta, a fost elaborata **Declaratia drepturilor omului si ale cetateanului**, punctual de plecare pentru Constitutia Franceza din 1791. Giorgio del Vecchio aprecia ca **“pe baza acestei Declaratii s-a stabilit in stiinta si in constiinta oamenilor o distinctie neta intre statele legitime sau de drept si statele subjugate regimurilor despotice care sunt inca prea numeroase in lume”**⁵.

1.3. Contestarea conceptiei de Drepturi naturale.

Unui dintre reprezentantii de seama ai acestui curent care contesta teoria **drepturilor naturale** si eterne a fost Edmund Burke, care, aprecia ca principiul egalitatii si dreptul la rebeliune sunt susceptibile de violenta si dezordine.

Contestarea filosofiei **dreptului natural**, in Germania, a fost facuta de **“Scoala istorica de jurisprudenta”**, prin reprezentantul ei Friederich von Savigny, adept al reformei si codificarii dreptului, care in lucrarea **“Von Derufunserer Zeit fur Gestzgebungund Rechtswissenschaft”** preciza: **“continutul unei legi, asa cum folosinta a consacrat-o, trebuie sa fie in accord cu spiritul unui popor sub pedeapsa de-a fi condamnat”**. Tot el mentiona ca dreptul **“este intai dezvoltat prin cutuma si credinta populara si apoi prin hotarari judiciare”**.

1.4. Documente precursorale ale Declaratiei Universale a drepturilor Omului.

Exista o serie de documente recunoscute ca precursorale a legiferarii moderne a drepturilor omului, care au prefatat de-a lungul timpului Declaratia Universala a Drepturilor Omului.

³ Hugo Grotius, “Despre dreptul razboiului si al pacii”, Cartea prima, Ed, Stiintifica, Bucuresti 1968

⁴ John Locke, Eseu asupra guvernului civil 1689

⁵ Giorgio del Vecchio, La Declaration des droits de l’Homme et du citoyen dans la revolution francaise, Ed Nagard 1979

1.4.1. La 15 iunie 1275 apare “**Magna Charta libertatum**”, o constitutie edictata in Anglia, in urma intelegerii intervenite intre Regele Ioan Fara de Tara si baronii sai rebeli. Este un document conceput in termeni feudali, dar continand elemente care dupa mai multe secole vor inspira evolutia teoriilor drepturilor omului. Acest document a avut o dubla semnificatie, fiind atat un **contract** intre partida regelui si cea a baronilor, contribuind la aparitia **contractului social**, cat si continand norme care au stat la baza documentelor ca “The petition of Rights”, adresata regelui de catre Parlament si “Habeas Corpus Act”, considerata a doua constitutie a Angliei dupa Magna Carta, lege impusa de Parlamentul englez la 26 mai 1679.

1.4.2. Rezultat al Revolutiei glorioase de la 1688 este “**Bill of Rights**”, una din legile fundamentale adoptate de Parlamentul Englez la 13 februarie 1689. Aceasta lege stabilea ca puterea monarhului emana din vointa poporului si-a proclamat anumite drepturi fundamentale, printre care interzicerea pedepselor ilegale si crude, obligatia de-a se comunica unui detinut imediat motivele arestarii, eliberarea pe cautiune.

1.4.3. La 14 iulie 1776, “**Declaratia de independenta a Statelor Unite**” proclama ca este “de la sine inteles adevarul, ca toti oamenii se nasc egali si Creatorul lor ii investeste cu anumite drepturi inalienabile si ca, prin aceasta se numara straduinta de viata, libertate si fericire; in vederea acestor drepturi, oamenii instituie guverne care isi dobandesc puterea legala prin consimtamantul celor guvernati; ca, daca oricand, oricare forma de guvernament pericliteaza aceste scopuri, poporului ii sta in putere de-a o rasturna si de-a instaura o noua guvernare.⁶”

1.4.4 “**Declaratia drepturilor omului**”, adoptata in urma cu 200 de ani, este formata din primele 10 amendamente la Constitutia Statelor Unite si apara libertatile fundamentale, precum libertatea de credinta, libertatea cuvintului, libertatea presei si dreptul la un process cu jurati desfasurat in conformitate cu legea.⁷

1.4.5. “**Declaratia drepturilor omului si ale cetateanului**” din 26 august 1789, adoptata in perioada Revolutiei franceze, este documentul juridic cel mai complex privind conceptual Drepturilor si libertatilor fundamentale. Reflectand inca din titlu viziunea dualista a iluministilor, in special francezi, ea este inspirata de teoria dreptului natural si teoria contractului social.

Odata cu adoptarea acestui document s-a dezvoltat pe continentul european o miscare ampla, luand nastere o serie de Constitutii insotite de o Declaratie a drepturilor si o Proclamatie constitutionala a dreptului natiunii de-a exista in calitate de stat teritorial, suveran si independent.

Transpunerea in practica a acestor drepturi a fost foarte anevoioasa trebuind sa treaca 80 de ani de la adoptarea **decalaratiei de independenta a SUA**, prin care se proclama principiul legalitatii si al drepturilor inalienabile ale omului, pana la abolirea sclaviei.

⁶ Ioan Demeter, Declaratia drepturilor omului, schita istorica, Ed. Politica, Bucuresti, 1968

⁷ Oscar Handlin, Declaratia drepturilor omului. Contextul elaborarii ei. SINTEZA Nr.99/1994

1.5. Dreptul international al Drepturilor omului.

Dupa crearea Societatii Natiunilor au fost elaborate patru mari categorii de de norme de protectie a drepturilor omului: norme referitoare la probleme de munca, la protectia drepturilor popoarelor din colonii, a minoritatilor etnice si a strainilor.

Prima organizatie cu vocatie umanitara - **Comitetul international al Crucii Rosii** - a aparut ca urmare a importantei mereu crescande acordata protectiei drepturilor omului, si a elaborat pentru prima oara in istorie o **Conventie Internationala care protejeaza dreptul la viata si dreptul la demnitate umana**.

2. Protectia juridica in documentele internationale a *Dreptului la libertate*.

Dintre documentele in care se regasesc elemente ale acestui drept fac parte: "**Magna Charta Libertatum**"⁸, din Anglia, adictata la 15 iunie 1275; "**The Petition of Rihts**" (1628); "**Habeas Corpus Act**" - lege impusa de Parlamentul englez la 26 mai 1679 .

"**Declaratia de independenta a Statelor Unite**" din 14 iulie 1776 , stipula ca "toti oamenii se nasc egali si Creatorul lor ii investeste cu anumite drepturi inalienabile si ca, prin aceasta se numara straduinta de viata, libertate si fericire" si a fost adevarata consacrare a dreptului la libertate.

In perioada Revolutiei Franceze a fost adoptata "**Declaratia Drepturilor omului si ale catateanului**", la 26 august 1789, al carei prim articol proclama: "Oamenii se nasc liberi si raman liberi si egali in drepturi. Deosebirile sociale, nu pot fi fondate decat pe utilitatea comuna".

O insemnatate deosebita pentru elaborarea si dezvoltarea conceptului drepturilor omului pe plan national si international a avut-o "**Declaratia Universala a Drepturilor Omului**", din al carei prim alineat reiese ca "**recunoasterea demnitatii inerente tuturor membrilor familiei umane si a drepturilor egale si inalienabile, constituie fundamentul libertatii, dreptatii si pacii in lume**" si proclama ca "**toate fiintele umane se nasc libere si egale in demnitate si in drepturi**", iar **Pactul international cu privire la drepturile civile si politice** precizeaza in **Articolul 8** ca "Nimeni nu va fi tinut in sclavie...", iar in **Articolul 9** ca "Orice individ are dreptul la libertate si la securitatea persoanei sale. Nimeni nu poate fi arestat sau detinut in mod arbitrar. Nimeni nu poate fi privat de libertatea sa decat pentru motivele legale si in conformitate cu procedura prevazuta de lege".

3. Protectia juridical a *Dreptului la libertate* in prevederile constitutionale.

Libertatea individuala eate amplu reglementata de **Constitutia Romaniei**, astfel **Articolul 23 alin.1** contine doua concepte inviolabile: libertatea individuala si siguranta persoanei. "Libertatea individuala nu este si nu trebuie sa fie absoluta", realizandu-se in limite impuse de ordinea

⁸ Documentul cuprindea intr-o forma rudimentara, interzicerea arestarii arbitrare si principiul egalitatii, care a stat cu timpul la baza notiunii de "norma de drept".

constitutională sau, mai larg, de ordinea de drept, încălcarea ordinii de drept prilejuind autorităților competente intervenția la reprimă, și luarea unor măsuri privind libertatea individuală ca: arestări, rețineri, măsuri procesuale, percheziții, care trebuia să se facă în cadru legal pentru ca persoanele să nu devină victime ale abuzurilor și ilegalităților.

Cadrul legal pentru aceste măsuri este dat de reglementarea constituțională a **Art.23 alin 2-13**, în situațiile de reținere, arestare, reguli procedurale pe care le respecta și le aplica autoritățile competente.

4. Protecția juridică a *Dreptului la libertate* de către legislația internă.

4.1. Condiții legale de reținere și arestare.

Codul de Procedură penală instituie condiții cerute de lege pentru legalitatea reținerii ori arestării unei persoane în **Articolele 143-149**. Atât arestarea cât și reținerea aduc atingere libertății individuale și ele se pot aplica numai atunci când există motive legale, pe care persoana are dreptul să le cunoască. Dacă motivele legale care au dus la procedura de arestare a persoanei au dispărut, în mod obligatoriu aceasta va fi eliberată.

Condițiile reținerii:

- Măsura de reținere poate fi pusă în aplicare de organul de cercetare penală față de învinuit, dacă există probe și/sau indicii temeinice că a săvârșit o infracțiune prevăzută de legea penală.
- Măsura reținerii se pune în aplicare în cazurile prevăzute de **art.143 C.P.P.**, indiferent de limitele pedepsei cu închisoarea prevăzute de lege pentru infracțiunea săvârșită.
- Există indicii temeinice din care rezultă presupunerea că persoana față de care se efectuează urmărirea penală ar fi săvârșit fapta.

Durata reținerii:

- Măsura reținerii se poate întinde pe durata cel mult a 24 de ore.
- În cuprinsul ordonanței de reținere trebuie menționate ziua și ora la care reținerea a început, iar în ordonanța de punere în libertate, ziua și ora la care reținerea a încetat.
- Atunci când organul de cercetare penală consideră că este necesar a lua măsura arestării preventive, înainte de procurorul un referat motivat, înăuntrul termenului prevăzut.

Obligarea de a nu părăsi localitatea **Art.145 C.P.P.:**

- Măsura obligării de a nu părăsi localitatea reprezintă îndatorirea impusă învinuitului sau inculpatului, de către procuror sau instanța de judecată, de a nu părăsi localitatea de domiciliu, numai cu încuviințarea organului care a dispus această măsură. Procurorul poate lua această măsură prin ordonanță numai dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute în art. 143 C.P.P. alin 1.
- În decursul urmăririi penale durata obligării de a nu părăsi localitatea de domiciliu nu poate depăși 30 de zile.
- În cazul în care învinuitul încalcă această măsură împotriva lui se pot lua împotriva lui una din celelalte măsuri preventive, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege, pentru luarea acestora.

Condițiile pentru arestarea invinuitului **Art.146 C.P.P.** :

- Când sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 143 C.P.P și există în mod corespunzător vreunul din cazurile prevăzute în art. 148 C.P.P., procurorul, din oficiu sau la sesizarea organelor de cercetare penală, dacă consideră că în interesul urmăririi penale este utilă privarea de libertate a invinuitului, dispune prin ordonanță motivată arestarea acestuia, precizând temeiurile care justifică luarea acestor măsuri și fixează durata arestării care nu poate depăși 5 zile.⁹
- În același timp, procurorul emite un mandat de arestare a invinuitului.

Arestarea invinuitului la instanța de judecată:

- În situațiile prevăzute de lege, instanța de judecată poate dispune arestarea invinuitului în cazurile și condițiile prevăzute în **Art.146 C.P.P.** Atunci când se dispune arestarea, președintele completului de judecată emite mandat de arestare a invinuitului, acesta fiind de îndată deferit procurorului cu mandatul de arestare.

Condițiile și cazurile în care se dispune arestarea inculpatului:

- Măsura arestării inculpatului se ia atunci când sunt întrunite condițiile prevăzute de **Art. 143** și numai în vreunul din următoarele cazuri:
 - a) Identitatea sau/si domiciliul inculpatului nu pot fi stabilite din lipsa datelor necesare;
 - b) Infrațiunea este flagrantă, și pedeapsa cu închisoarea prevăzută de lege este mai mare de 3 luni;
 - c) Inculpatul s-a ascuns sau a fugit în scopul de a se sustrage urmăririi sau judecării, sau s-a pregătit pentru asemenea acte, precum și dacă în cursul judecării există date că inculpatul urmărește să se sustragă de la executarea pedepsei;
 - d) Există dovezi suficiente că inculpatul a încercat să întârzie aflarea adevărului, prin influențarea unui martor sau expert, ori prin distrugerea sau alterarea unor mijloace materiale de probă ori prin alte fapte asemănătoare;
 - e) Inculpatul a săvârșit o nouă infrațiune, sau sunt date care justifică îngrijorarea că va săvârși și alte infracțiuni;
 - f) Inculpatul este recidivist;
 - g) Când există o circumstanță agravantă;
 - h) Când lăsarea în libertate ar constitui pericol pentru ordinea publică, deoarece inculpatul a săvârșit o infrațiune pentru care legea prevede pedeapsa închisorii mai mare de doi ani.

Durata arestării inculpatului:

- Durata arestării unui inculpat nu poate depăși 30 de zile, în afara de cazul când este prelungită în condițiile legii. Curgerea termenului se face de la data emiterii mandatului, când arestarea s-a dispus după ascultarea inculpatului, iar în cazul în care arestarea s-a dispus în lipsa inculpatului, curgerea termenului se face de la prezentarea inculpatului la organul judiciar care a emis mandatul.
- Atunci când o cauză este trecută pentru continuarea urmăririi penale de la un organ de urmărire la altul, mandatul de arestare emis anterior rămâne valabil.

⁹ Prin Decizia nr.112/1998 Curtea Constituțională a constatat că dispozițiile art.146 C.P.P sunt constituționale numai în măsura în care asigură invinuitului aceleași drepturi procesuale ca și inculpatului

Ascultarea inculpatului:

- Masura arestarii inculpatului de dispune numai dupa ascultarea acestuia de catre procuror sau de instanta de judecata, in afara de cazul cand inculpatul este disparut, se afla in strainatate, sau se sustrage urmaririi sau judecarii.
- Atunci cand mandatul a fost emis fara ascultarea inculpatului, acesta va fi ascultat imediat ce s-a prezentat sau a fost prins.

Eliberarea persoanei arestate preventiv la cererea acesteia, sub control judiciar sau pe cautiune, este prevazut in legea fundamentala, dar eliberarea provizorie se face doar conform unor reguli stabilite de **Legea Procesual Penala- art. 160 C.P.P.**

4.2. Conditii legale de sanctionare a infractiunilor impotriva *dreptului la libertate*.

In **Codul Penal si Codul de Procedura Penala** sunt prevazute masuri legale de protectie in extenso a *dreptului la libertate*.

Dreptul la libertate reprezinta dreptul de a transpune in practica toate insusirile, atributele, interesele si dorintele rationale si legitime ale omului, singura limita fiind aceea a legii, cu respectul datorat aceluiasi drept recunoscut semenilor sai.

Dreptul la libertate este garantat fiecărei persoane si prezinta numeroase aspecte: dreptul la libertate morala sau psihica, dreptul la libertate fizica sau de miscare, dreptul la inviolabilitatea domiciliului, a corespondentei, s.m.d.

Lipsirea de libertate in mod ilegal –art. 189 C.P.- reprezinta o infractiune care restrictioneaza posibilitatea persoanei de a se deplasa si actiona conform vointei si intereselor sale, care-i sunt ocrotite de lege.

Infractiunea aceasta se poate realiza prin doua modalitati; printr-o actiune, faptuitorul inchizand persoana intr-o incapere, impiedicandu-I deplasarea, sau printr-o inactiune in cazul nepunerii in libertate a persoanei lipsita de libertate in mod legal, dupa incetarea cauzei care a determinat luarea masurii respective. Nu intereseaza tratamentul la care este supusa victima pe parcursul lipirii de libertate. Fapta este infractiune chiar daca tratamentul este deosebit de civilizat.

Libertatea anumitor persoane poate fi restransa totusi in cazuri foarte intemeiate, legea permitand aceasta. Spre exemplu in cazul unor persoane atinse de diferite boli contagioase care pot fi internate fara voia lor.

Formele agravate apar atunci cand fapta este savarsita prin simularea de calitati oficiale, prin rapier, de catre o persoana inarmata, de doua sau mai multe persoane, cererea unui folos sau avantaj de orice fel in schimbul eliberarii, moartea victimei ca urmare a faptei.

Sclavia-Art.190 C.P. reprezinta acea infractiune prin care este negata complet libertatea individuala. Punerea unei persoane in stare de sclavie reprezinta aducerea acelei persoane, libera pana in acel moment, intr-o totala stare de dependenta fata de acea persoana, de a o transforma intr-un simplu obiect al dreptului acesteia de libertate.

Pentru inlaturarea definitiva a sclaviei s-au incheiat conventii: **Conventia de la Geneva din 30 septembrie 1921 pentru reprimarea traficului femeilor si copiilor; Conventia de la Geneva din 6 septembrie 1926 referitoare la sclavie; Conventia de la Geneva din 6 septembrie 1956 referitoare la abolirea sclavajului, a traficului cu sclavi si a institutiilor si practicilor similare sclavajului**, toate fiind ratificate si de Romania.

Supunerea la munca fortata sau obligatorie-Art.191 C.P. reprezinta punerea unei persoane in situatia de a presta o munca impotriva vointei sale sau o munca obligatorie si constituie o incalcare grava

a dreptului si este pedepsita de lege. In acest sens a fost incheiata **Conventia nr.29 referitoare la interzicerea muncii fortate sau obligatorii**, ratificata si de catre Romania.

Violarea de domiciliu- Art.192 C.P.- reprezinta intrarea fara drept, intr-o locuinta, incapere, dependinta prin orice mod, fara a avea acordul persoanei care le foloseste. **Constitutia Romaniei in Art.27**, consacra si garanteaza dreptul la inviolabilitatea domiciliului, nimeni neputand patrunde sau ramane in domiciliul sau resedinta unei persoane fara invoirea acesteia. De la aceste dispozitii se poate deroga prin lege: a) pentru executarea unui mandat de arestare sau a unei hotarari judecatoresti; b) pentru inlaturarea unui pericol privind viata sau bunurile unei persoane; c) pentru apararea sigurantei nationale; d) pentru prevenirea raspandirii unei epidemii. **Alineatele 2 si 3** ale aceluiasi articol prevad si circumstante agravante: a) daca fapta e savarsita de o persoana inarmata; b) daca fapta e savarsita de doua sau mai multe persoane; c) daca fapta se savarseste in cursul noptii; d) daca fapta e savarsita prin insusirea de calitati mincinoase.

Amenintarea- Art.193 C.P.- este forma prin care este afectata libertatea morala, psihica a persoanei. In codul penal este incriminata fapta sub denumirea de "amenintare" ce reprezinta amenintarea unei persoane cu savarsirea unei infractiuni sau fapte pagubitoare impotriva sa, a sotului ori a unei rude apropiate, daca aceasta va alarma. Victima poate fi amenintata direct de faptuitor sau indirect cu ajutorul altei persoane.

Santajul- Art.194 C.P.- reprezinta incalcarea libertatii morale a unei persoane in sensul neputintei acesteia de a lua hotarari si de a se manifesta conform vointei, prin constrangerea ei la un anumit comportament, cu ajutorul violentei sau amenintarii, sa suporte o consecinta pagubitoare. Forma agravanta a santajului exista atunci cand constrangerea consta in amenintarea divulgarii unei fapte reale sau imagine, compromitatoare pentru persoana santajata, sotul acesteia sau o ruda apropiata.

Violarea secretului corespondentei-Art. 195 C.P.- consta in incalcarea dreptului la libertatea individuala in sensul impiedicarii unei persoane de a comunica cu alte persoane. **Dreptul la inviolabilitatea corespondentei in Art. 28 din Constitutia Romaniei**, este consfintit printre celelalte drepturi, iar **Codul Penal** incrimineaza aceasta fapta ca infractiune in **Art. 195**, si consta in deschiderea fara drept a corespondentei adresate altuia, sau interceptarea unei convorbiri. Infractiunea consta si in sustragerea , distrugerea sau retinerea corespondentei, atunci cand a fost trimisa din greseala sau in divulgarea continutului unei convorbiri.

Inceperea actiunii se face doar atunci cand persoana vatamata face plangere, iar impacarea partilor inlatura raspunderea penala.

Divulgarea secretului profesional- Art. 196 C.P.- apare atunci cand cel ce exercita o functie, poate lua la cunostinta ori i se incredinteaza de catre acea persoana care i-a solicitat serviciile, anumite date privind persoana respectiva, avand interesul sa se pastreze discretie totala. Divulgarea trebuie sa faca referire la anumite date care nu pot fi divulgate , acestea constand in fapte , stari, imprejurari, manifestari, legate de viata cuiva care nu trebuie cunoscute de alte persoane.

In mod obligatoriu, actiunea de divulgare trebuie sa –i produca persoanei un prejudiciu, fie material fie moral.

In cazul acestui gen de infractiuni actiunea penala se pune in miscare la plangerea prealabila a persoanei vatamate si impacarea partilor inlatura raspunderea penala.

BIBLIOGRAFIE:

**HUGO GROTIUS, “Despre dreptul razboiului si al pacii”, Cartea prima,
Ed. Stiintifica, Bucuresti, 1968.**

GEORGIO DEL VECCHIO, “Diritto naturale e unita europea”, Roma 1959.

**“La Declaration des droits de l’Homme et du citoyen dans la
revolution francaise”, Ed. Nagard, 1979.**

ARISTOTEL, Politica, Ed. Nationala, Bucuresti, 1924.

JOHN LOCKE, “Eseu asupra guvernului civil”, 1969.

**IOAN DEMETER, “Declaratia drepturilor omului, schita istorica”, Ed. Politica, Bucuresti,
1968.**

**OSCAR HANDLIN, “Declaratia drepturilor omului.” Contextul elaborarii ei. SINTEZA
Nr.99/1994**

**FLORENTIN SCALETCHI, “Drepturile Omului si protectia lor juridica”, Ed. Bren,
Bucuresti 2006**

Codul Penal al Romaniei.

Codul de Procedura Penala.